

บทที่ 3

วิธีดำเนินการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้เป็นการวิจัยเชิงบรรยาย (Descriptive Method) เพื่อศึกษาความสัมพันธ์เชิงสาเหตุ (Causal Relation) โดยวิธีการวิเคราะห์เส้นทาง (Path Analysis) ความสัมพันธ์ที่มีต่อขวัญในการปฏิบัติงานของครูมัธยมศึกษาสังกัดกรมสามัญศึกษา ในจังหวัดชายแดนภาคใต้ จากตัวแปรต่าง ๆ คือ บุคลิกภาพของผู้บริหาร มนุษยสัมพันธ์กับเพื่อนร่วมงาน ความพอใจในนักเรียน สภาพแวดล้อมทางบ้าน ความรับผิดชอบในครอบครัวของครู สภาพชุมชนรอบ ๆ โรงเรียน ความปลอดภัยในชุมชน ลักษณะทั่วไปของโรงเรียน ลักษณะของงานที่ครูรับผิดชอบ สิ่งอำนวยความสะดวก นโยบายและการบริหาร โอกาสความก้าวหน้า ลักษณะการปฏิบัติงานของผู้บังคับบัญชาชั้นต้น สถานภาพส่วนตัวและทัศนคติของครู โดยดำเนินการวิจัยตามขั้นตอนดังนี้

ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

ประชากรที่ใช้ศึกษาในการวิจัยครั้งนี้เป็นครูมัธยมศึกษา สังกัดกรมสามัญศึกษา ในจังหวัดชายแดนภาคใต้ ซึ่งได้แก่ จังหวัด ยะลา บัตตานี นราธิวาส และสตูล ที่ปฏิบัติการสอนในโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดกรมสามัญศึกษา ปีการศึกษา 2529 จำนวน 2,203 คน

กลุ่มตัวอย่าง เป็นครูมัธยมศึกษา สังกัดกรมสามัญศึกษา ในจังหวัดชายแดนภาคใต้ ที่สุ่มมาจากประชากร โดยมีวิธีการเลือกกลุ่มตัวอย่างดังนี้

1. สุ่มโรงเรียน และครู-อาจารย์ จากเอกสารของฝ่ายสถิติวิเคราะห์และวิจัยของกองแผนงาน กรมสามัญศึกษา กระทรวงศึกษาธิการ (จำนวนห้องเรียน นักเรียน ครู และการโรง โรงเรียนมัธยมศึกษา ปีการศึกษา 2529) และเพื่อจุดมุ่งหมายในการสุ่มกลุ่มตัวอย่าง ผู้วิจัยแบ่งโรงเรียนมัธยมศึกษาออกเป็น 3 ประเภท คือ ขนาดเล็ก ขนาดกลาง และขนาดใหญ่ โดยใช้เกณฑ์การแบ่งขนาดของโรงเรียน จากรายงานการประเมินผลมาตรฐานโรงเรียนมัธยมศึกษาของกรมสามัญศึกษาแบ่งออกเป็น 3 กลุ่ม ตามขนาดของโรงเรียนด้วยจำนวนห้องเรียนดังนี้

โรงเรียนขนาดเล็ก ได้แก่ โรงเรียนที่มีจำนวนห้องเรียน 1-12 ห้อง
 โรงเรียนขนาดกลาง ได้แก่ โรงเรียนที่มีจำนวนห้องเรียน 13-36 ห้อง
 โรงเรียนขนาดใหญ่ ได้แก่ โรงเรียนที่มีจำนวนห้องเรียนตั้งแต่ 37 ห้องขึ้นไป

2. ประมาณขนาดกลุ่มตัวอย่างประชากร โดยใช้สูตรสำหรับคำนวณขนาดตัวอย่าง
 เพื่อการประมาณค่าเฉลี่ย (นิยม ฟูราคา 2517: 120)

$$n = \frac{NK^2 \sigma_x^2}{NE^2 + K^2 \sigma_x^2}$$

เมื่อ n = ขนาดกลุ่มตัวอย่างที่พอดี
 N = ขนาดประชากร
 E = ค่าความคลาดเคลื่อนสูงสุดที่วัดได้ด้วยความน่าจะเป็น $1-\alpha$
 K = ค่าคงที่
 σ_x = ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ซึ่งได้จากการสำรวจครั้งก่อน
 หรือการศึกษานำ (Pilot Study)

การคำนวณขนาดของกลุ่มตัวอย่าง (Sample Size) ที่จะต้องใช้ในการศึกษา
 เมื่อมีขนาดประชากร 2,203 คน ยอมให้คลาดเคลื่อนได้ไม่เกิน .11 (ผู้วิจัยยอมให้ความ
 คลาดเคลื่อนไม่เกินร้อยละ 5) ด้วยความเชื่อมั่นร้อยละ 5 ของส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ในที่นี้
 จะประมาณค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานโดยใช้ค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานสูงสุดของข้อมูลที่ใช้ในการ
 วิจัยคือ 2.1 (พัชรินทร์ จินคาหลวง 2529) และ $1-\alpha = .95$ ซึ่งทำให้ $K = 2$. การคำนวณ
 ขนาดตัวอย่างจะได้ขนาดกลุ่มตัวอย่างประชากรเป็น 877 คน แต่เพื่อให้ผลสรุปการวิจัยมีความ
 แม่นยำยิ่งขึ้นตามลักษณะการวิเคราะห์ที่ตัวแปรพหุคูณ .ซึ่งจะมีจำนวนกลุ่มตัวอย่างไม่ต่ำกว่า 20 เท่า
 ของตัวแปร จึงได้เพิ่มขนาดของกลุ่มตัวอย่างประชากรเป็นจำนวน 1,375 คน

3. คำนวณจำนวนครูที่จะสุ่มในแต่ละจังหวัด ในจังหวัดชายแดนภาคใต้ โดยวิธีเทียบ
 สัดส่วน

4. เมื่อกำหนดหาขนาดตัวอย่างประชากรที่จะใช้ในการวิจัย ในแต่ละจังหวัด ในจังหวัดชายแดนภาคใต้เรียบร้อยแล้ว สุ่มครูตามขนาดของโรงเรียน โดยวิธีการสุ่มแบบแยกประเภท (Stratified Sampling) ซึ่งครูแบ่งออกเป็น 3 กลุ่ม คือ ครูที่อยู่ในโรงเรียนขนาดใหญ่ ขนาดกลาง และขนาดเล็ก แล้วคำนวณโดยการเทียบสัดส่วน ดังนี้

$$n_t = \frac{N_t}{N_T} \times n_o \quad (t = 1, 2, 3)$$

เมื่อ n_t คือ จำนวนครูที่จะสุ่มในกลุ่ม t

N_t คือ จำนวนครูทั้งหมดในกลุ่ม t

N_T คือ จำนวนครูทั้งหมดทั้ง 3 กลุ่ม ในแต่ละจังหวัดในจังหวัดชายแดนภาคใต้

n_o คือ จำนวนครูที่จะสุ่มทั้ง 3 กลุ่ม ในแต่ละจังหวัดในจังหวัดชายแดนภาคใต้

ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ตารางที่ 1 จำนวนแบบสอบถามฉบับสมบูรณ์ที่ได้รับคืนมาจากกลุ่มตัวอย่างที่ได้จากการสุ่มจำแนกตามจังหวัดและขนาดของโรงเรียน

จังหวัด	ขนาดของโรงเรียน	จำนวนแบบสอบถาม		ร้อยละที่ได้รับคืน
		ที่ส่งไป	ที่ได้รับคืน (สมบูรณ์)	
ยะลา	ใหญ่	241	175	72.61
	กลาง	26	24	92.31
	เล็ก	79	75	94.94
	รวม	346	274	79.19
ปัตตานี	ใหญ่	239	150	62.76
	กลาง	107	71	66.35
	เล็ก	89	77	86.52
	รวม	435	298	68.51
นราธิวาส	ใหญ่	181	146	80.66
	กลาง	126	108	85.71
	เล็ก	87	64	73.56
	รวม	394	318	80.71
สตูล	ใหญ่	116	100	86.21
	กลาง	35	21	60.00
	เล็ก	49	25	51.00
	รวม	200	146	73.00
รวมทั้งหมด		1,375	1,036	75.35

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

เครื่องมือที่ใช้ในการรวบรวมข้อมูลครั้งนี้ มีดังนี้

1. แบบสอบถามสถานภาพส่วนตัว
2. แบบสอบถามสภาพแวดล้อมภายนอกโรงเรียน
 - 2.1 สภาพแวดล้อมที่บ้าน
 - 2.2 ความรับผิดชอบของครูในครอบครัว
 - 2.3 สภาพชุมชนรอบ ๆ โรงเรียน
 - 2.4 ความปลอดภัยในชุมชน
3. แบบสอบถามสภาพแวดล้อมของโรงเรียน
 - 3.1 ลักษณะทั่วไปของโรงเรียน
 - 3.2 ลักษณะของงานที่ครูรับผิดชอบ
4. แบบสอบถามสภาพการปฏิบัติงาน
 - 4.1 สิ่งอำนวยความสะดวก
 - 4.2 นโยบายและการบริหาร
 - 4.3 โอกาสความก้าวหน้า
 - 4.4 ลักษณะการปฏิบัติงานของผู้บังคับบัญชาชั้นต้น
5. แบบสอบถามความพอใจในตัวนักเรียน
6. แบบสอบถามมนุษยสัมพันธ์กับเพื่อนร่วมงาน
7. แบบวัดทัศนคติ
 - 7.1 ทัศนคติต่อวิชาชีพ
 - 7.2 ทัศนคติต่อโรงเรียน
 - 7.3 ทัศนคติต่อชุมชนรอบ ๆ โรงเรียน
 - 7.4 ทัศนคติต่อเพื่อนร่วมงาน
8. แบบสอบถามบุคลิกภาพของผู้บริหาร
9. แบบสอบถามขวัญในการปฏิบัติงานของครู

1. แบบสอบถามสถานภาพส่วนตัวของครู แบบสอบถามนี้ ผู้วิจัยได้สร้างขึ้นเอง เพื่อศึกษาข้อมูลส่วนตัวของครูผู้ตอบแบบสอบถามในด้าน เพศ อายุ สถานภาพสมรส อายุราชการ คุณวุฒิ เงินเดือน ตำแหน่ง ภูมิลำเนา ศาสนา และภาษา

ลักษณะของแบบสอบถามเป็นแบบให้เติมและเช็คเครื่องหมาย (Check list) จำนวน 10 ข้อ (การให้คะแนนดูภาคผนวก ข)

2. แบบสอบถามสภาพแวดล้อมภายนอกโรงเรียน ผู้วิจัยได้อาศัยแนวคิดสร้าง และปรับปรุงข้อกระทงบางข้อจากแบบสอบถามสภาพแวดล้อมภายนอกโรงเรียน ซึ่ง พัชรินทร์ จินดาหลวง (2529) ได้สร้างขึ้น ลักษณะของแบบสอบถามแบ่งออกเป็น

2.1 ด้านสภาพแวดล้อมทางบ้าน ประกอบด้วย การกึ่งที่ค้องทำ ฐานะความเป็นอยู่ (หนี้สิน) ฐานะทางเศรษฐกิจ ความอบอุ่น

2.2 ด้านความรับผิดชอบของครูในครอบครัว คือ ผู้ที่ครูรับผิดชอบอยู่ เช่น การเลี้ยงดู บิดา มารดา

2.3 ด้านสภาพชุมชนรอบ ๆ โรงเรียน ประกอบด้วย ความร่วมมือสนับสนุน ส่งเสริมการเรียนการสอน ขนบธรรมเนียมประเพณีของชุมชน

2.4 ด้านความปลอดภัยในชุมชน ประกอบด้วย ความรู้สึกของครูต่อสภาพ หรือ สภาวะการณ์ในชุมชน การได้รับการดูแลเอาใจใส่ในด้านสวัสดิการและความปลอดภัย

ลักษณะของแบบสอบถาม เป็นแบบมาตราประมาณค่า 5 อันดับ ซึ่งมีจำนวนทั้งหมด 19 ข้อ แยกเป็นด้านสภาพแวดล้อมทางบ้าน 4 ข้อ ด้านความรับผิดชอบของครูในครอบครัว 2 ข้อ ด้านสภาพชุมชนรอบ ๆ โรงเรียน 5 ข้อ และด้านความปลอดภัยในชุมชน 8 ข้อ และให้นำหนักคะแนนดังนี้

ข้อความเชิงนิมมาน (Positive) ได้แก่ ข้อ 1-3, 5-10, 12, 14, 17
ซึ่งในแต่ละข้อ

ถ้าตอบเลข 5 หมายถึง เมื่อผู้ตอบเห็นด้วยกับข้อความนั้นอย่างยิ่ง ได้
5 คะแนน

ถ้าตอบเลข 4 หมายถึง เมื่อผู้ตอบเห็นด้วยกับข้อความนั้น ได้ 4 คะแนน

ถ้าตอบเลข 3 หมายถึง เมื่อผู้ตอบยังไม่แน่ใจว่าจะเห็นด้วยหรือไม่เห็นด้วย
กับข้อความนั้น ได้ 3 คะแนน

ถ้าคอบเลข 2 หมายถึง เมื่อผู้คอบไม่เห็นด้วยกับข้อความนั้น ได้ 2 คะแนน
 ถ้าคอบเลข 1 หมายถึง เมื่อผู้คอบไม่เห็นด้วยกับข้อความนั้นอย่างยิ่ง
 ได้ 1 คะแนน

ข้อความเชิงนิเสธ (Negative) ได้แก่ ข้อ 4, 11, 13, 15-16, 18-19 การตรวจให้น้ำหนักคะแนนจะให้ตรงกันข้ามกับข้อความเชิงนิเสธ คะแนนรวมของข้อ 1-4 เป็นคะแนนด้านสภาพแวดล้อมทางบ้าน คะแนนรวมของข้อ 5-6 เป็นคะแนนด้านความรับผิดชอบของครูในครอบครัว คะแนนรวมของข้อ 7-11 เป็นคะแนนด้านสภาพชุมชนรอบ ๆ โรงเรียนของครูคนนั้น และคะแนนรวมของข้อ 12-19 เป็นคะแนนด้านความปลอดภัยในชุมชน

ความเที่ยงของแบบสอบถาม ผู้วิจัยได้หาความเที่ยงโดยใช้สูตรสัมประสิทธิ์แอลฟาของครอนบาค (Cronbach) ศึกษาจากกลุ่มตัวอย่างที่ทดลองใช้ (Try Out) จำนวน 125 คน และจากกลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัย จำนวน 1,036 คน ได้ค่าความเที่ยงส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation) และความคลาดเคลื่อนมาตรฐานของการวัด (Standard Error of Measurement) โดยจำแนกแต่ละด้านดังแสดงไว้ในตารางที่ 2

ตารางที่ 2 ค่าความเที่ยง ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และความคลาดเคลื่อนมาตรฐานของการวัดแบบสอบถามสภาพแวดล้อมภายนอกโรงเรียน

สภาพแวดล้อมภายนอกโรงเรียน	กลุ่มตัวอย่างที่ทดลองใช้			กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัย		
	r_{tt}	S.D.	SE _{meas.}	r_{tt}	S.D.	SE _{meas.}
1. ด้านสภาพแวดล้อมทางบ้าน	.540	2.569	1.742	.591	2.480	1.586
2. ด้านความรับผิดชอบในครอบครัว ของครู	.616	1.610	0.998	.810	1.379	0.601
3. ด้านสภาพชุมชนรอบ ๆ โรงเรียน	.543	2.784	1.882	.608	3.131	1.960
4. ด้านความปลอดภัยในชุมชน	.758	5.159	2.538	.857	6.194	2.342
รวมทั้งฉบับ	.687	7.377	4.127	.805	8.981	3.966

3. แบบสอบถามสภาพแวดล้อมของโรงเรียน เป็นแบบสอบถามซึ่งผู้วิจัยได้อาศัยแนวคิดและปรับปรุงข้อกระทงบางข้อจากแบบสอบถามสภาพแวดล้อมของโรงเรียน ของ พัชรินทร์ จินคาหลวง (2529) ได้สร้างขึ้น มีจำนวน 10 ข้อ แบบสอบถามแบ่งออกเป็น

3.1 ลักษณะทั่วไปของโรงเรียน ได้แก่ ระยะทางจากบ้านพักถึงโรงเรียน ระยะทางจากโรงเรียนถึงชุมชน ความสะดวกในการเดินทางจากโรงเรียนชุมชน ขนาดของโรงเรียน ระยะเวลาการดำรงตำแหน่งของผู้บริหารโรงเรียน

3.2 ลักษณะของงานที่ครูรับผิดชอบ ได้แก่ ความถนัดในวิชาที่สอน งานรับผิดชอบที่นอกเหนือจากการสอน จำนวนคาบการสอน จำนวนรายวิชาที่สอน ระดับชั้นที่สอน จำนวนห้องเรียนที่สอน

ลักษณะของแบบสอบถามเป็นแบบให้เติมและเช็คเครื่องหมาย (Check list) จำนวน 10 ข้อ (การให้น้ำหนักของคะแนน ฤภาคผนวก ข) แยกเป็นด้านลักษณะทั่วไปของโรงเรียน 5 ข้อ ด้านลักษณะของงานที่ครูรับผิดชอบ 5 ข้อ

4. แบบสอบถามสภาพการปฏิบัติงาน เป็นแบบสอบถามที่ผู้วิจัยได้สร้างขึ้นโดยอาศัยแนวคิด จากแบบสอบถามสภาพการปฏิบัติงาน ของ พัชรินทร์ จินคาหลวง (2529) ได้สร้างขึ้น ลักษณะของแบบสอบถามแบ่งออกเป็น

4.1 สิ่งอำนวยความสะดวก ได้แก่ ลักษณะของสถานที่ทำงาน ห้องพักครู อาคารเรียน สวัสดิการ มีเพียงพอเหมาะสมและสะดวกสบาย รวมทั้งอุปกรณ์ต่าง ๆ ที่ช่วยให้ความคล่องตัวในการปฏิบัติงานตลอดจนมีการสื่อสารอย่างทั่วถึง

4.2 นโยบายและการบริหาร ได้แก่ การมีส่วนร่วม เสนอแนะหรือแสดงความคิดเห็นในกฎ ระเบียบ ข้อบังคับต่าง ๆ ของโรงเรียน ความพอใจในกฎ ระเบียบ นโยบาย และการบริหารงานของโรงเรียน

4.3 โอกาสความก้าวหน้า ได้แก่ การพิจารณาความดีความชอบ การเลื่อนขั้นเงินเดือน การเลื่อนตำแหน่ง การได้รับการสนับสนุนให้ความก้าวหน้าในหน้าที่การงาน ตลอดจนสนับสนุนให้ความก้าวหน้าในหน้าที่การงาน ตลอดจนการสนับสนุนให้ความก้าวหน้าในด้านความรู้ เช่น ให้ศึกษาค้นคว้า อบรม ประชุมและอื่น ๆ

4.4 ลักษณะการปฏิบัติงานของผู้บังคับบัญชาชั้นต้น ได้แก่ พฤติกรรมการปฏิบัติงานของ ผู้บังคับบัญชาที่มีตำแหน่งหน้าที่สูงกว่าผู้ตอบหนึ่งขั้นขึ้นไป เช่น การมอบหมายงาน การประสานงาน การมีมนุษยสัมพันธ์ มีลักษณะเป็นผู้นำที่ดี ส่งเสริมความรู้ สมรรถภาพของ ผู้บังคับบัญชาดูแลและจัดท้าวิสตุ ครุภัณฑ์ที่จำเป็นในการปฏิบัติงาน

ลักษณะของแบบสอบถามเป็นแบบสอบถามมาตราประมาณค่า 5 อันดับ มีจำนวน 31 ข้อ เป็นข้อความเชิงนิมิตทั้งหมด แยกเป็นด้านสิ่งอำนวยความสะดวก 7 ข้อ ด้านนโยบาย และการบริหาร 10 ข้อ ด้านโอกาสความก้าวหน้า 7 ข้อ และด้านลักษณะการปฏิบัติงานของผู้บังคับบัญชาชั้นต้น 7 ข้อ ในแต่ละข้อคำถามให้น้ำหนักคะแนนดังนี้

ถ้าตอบเลข 5 หมายถึง ผู้ตอบ เห็นด้วยกับข้อความนั้นมากที่สุด ได้ 5 คะแนน

ถ้าตอบเลข 4 หมายถึง ผู้ตอบ เห็นด้วยกับข้อความนั้นมาก ได้ 4 คะแนน

ถ้าตอบเลข 3 หมายถึง ผู้ตอบ เห็นด้วยกับข้อความนั้นปานกลางได้ 3 คะแนน

ถ้าตอบเลข 2 หมายถึง ผู้ตอบ ไม่เห็นด้วยกับข้อความนั้น ได้ 2 คะแนน

ถ้าตอบเลข 1 หมายถึง ผู้ตอบ ไม่เห็นด้วยกับข้อความนั้นอย่างมาก ได้ 1 คะแนน

คะแนนรวมของข้อ 1-7 เป็นคะแนนด้านสิ่งอำนวยความสะดวก คะแนนรวมของข้อ 8-17 เป็นคะแนนด้านนโยบายและการบริหาร คะแนนรวมของข้อ 18-24 เป็นคะแนนด้านโอกาสความก้าวหน้า และคะแนนรวมของข้อ 25-31 เป็นคะแนนด้านลักษณะการปฏิบัติงานของผู้บังคับบัญชาชั้นต้น

ความเที่ยงของแบบสอบถาม ผู้วิจัยได้หาความเที่ยงโดยใช้สูตรสัมประสิทธิ์แอลฟาของครอนบาค ศึกษาจากกลุ่มตัวอย่างที่ทดลองใช้จำนวน 125 คน และจากกลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัย จำนวน 1,036 คน ได้ค่าความเที่ยง ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation) และความคลาดเคลื่อนมาตรฐานของการวัด (Standard Error of Measurement) โดยจำแนกแต่ละด้าน ดังแสดงไว้ในตารางที่ 3

ตารางที่ 3 ค่าความเที่ยง ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และความคลาดเคลื่อนมาตรฐานของการ
วัดแบบสอบถามสภาพการปฏิบัติงาน

สภาพการปฏิบัติงาน	กลุ่มตัวอย่างที่ทดลองใช้			กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัย		
	r_{tt}	S.D.	SE _{meas.}	r_{tt}	S.D.	SE _{meas.}
1. ด้านสิ่งอำนวยความสะดวก	.841	5.425	2.163	.755	4.417	2.186
2. ด้านนโยบายและการบริหาร	.913	8.067	2.379	.916	7.378	2.138
3. ด้านโอกาสความก้าวหน้า	.856	5.231	1.985	.856	4.804	1.823
4. ด้านลักษณะการปฏิบัติงานของ ผู้บังคับบัญชาชั้นต้น	.878	4.942	1.736	.939	5.932	1.465
รวมทั้งฉบับ	.942	19.399	4.672	.944	18.416	4.358

5. แบบสอบถามความพอใจในนักเรียน เป็นแบบสอบถามซึ่งผู้วิจัยได้สร้างขึ้นเอง โดยได้ศึกษาจากเอกสาร วารสาร งานวิจัย ข้อกระทงตามในด้านสภาพทางจิตใจของครู เช่น ความชื่นชม ภูมิใจ พอใจที่มีต่อนักเรียนในด้านพฤติกรรมของนักเรียน บรรยากาศในการเรียนการสอน ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียน

ลักษณะของแบบสอบถามเป็นแบบสอบถามมาตราประมาณค่า 5 อันดับ จำนวน 10 ข้อ เป็นข้อความเชิงนิยามทั้งหมดในแต่ละข้อคำถามให้น้ำหนักดังนี้

ถ้าตอบเลข 5 หมายถึง ผู้ตอบเห็นว่าลักษณะตามข้อกระทงนั้นเป็นความจริงมากที่สุด ได้ 5 คะแนน

ถ้าตอบเลข 4 หมายถึง ผู้ตอบเห็นว่าลักษณะตามข้อกระทงนั้นเป็นความจริงมาก ได้ 4 คะแนน

ถ้าตอบเลข 3 หมายถึง ผู้ตอบเห็นว่าลักษณะตามข้อกระทงนั้นเป็นความจริงปานกลาง ได้ 3 คะแนน

ถ้าตอบเลข 2 หมายถึง ผู้ตอบเห็นว่าลักษณะตามข้อกระทงนั้นเป็นความจริงน้อย ได้ 2 คะแนน

ถ้าตอบเลข 1 หมายถึง ผู้ตอบเห็นว่าลักษณะตามข้อกระทงนั้นไม่เป็นความจริง
เลย ได้ 1 คะแนน

คะแนนรวมของทุก ๆ ข้อ จะเป็นคะแนนความพอใจในนักเรียนของครู

ความเที่ยงของแบบสอบถามนี้ ผู้วิจัยได้หาค่าความเที่ยงโดยใช้สูตรสัมประสิทธิ์แอลฟาของครอนบาค ศึกษาจากกลุ่มตัวอย่างที่ทดลองใช้ จำนวน 125 คน ได้ค่าความเที่ยงทั้งฉบับ เท่ากับ .900 ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานและความคลาดเคลื่อนมาตรฐานของการวัดเท่ากับ 7.455 และ 2.357 ตามลำดับ และจากกลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัย จำนวน 1,036 คน ได้ค่าความเที่ยงทั้งฉบับเท่ากับ .905 ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานและความคลาดเคลื่อนมาตรฐานของการวัดเท่ากับ 6.937 และ 2.138 ตามลำดับ

6. แบบสอบถามมนุษย์สัมพันธ์กับเพื่อนร่วมงาน ผู้วิจัยได้ใช้ ข้อกระทงจากแบบสอบถามมนุษย์สัมพันธ์กับเพื่อนร่วมงาน ซึ่ง พัชรินทร์ นิจดาหลวง (2529) ได้สร้างขึ้น เป็นแบบวัดที่มีข้อกระทงตามในด้านการยอมรับนับถือ การเป็นที่รักใคร่ของเพื่อนร่วมงาน ความสัมพันธ์อันดีกับผู้บริหาร

ลักษณะของแบบสอบถามเป็นแบบสอบถามมาตราประมาณค่า 5 อันดับ จำนวน 12 ข้อ เป็นข้อความเชิงนิยามทั้งหมดในแต่ละข้อคำถามให้นักคะแนนดังนี้

ถ้าตอบเลข 5 หมายถึง ผู้ตอบ เห็นว่าลักษณะตามข้อกระทงนั้น เป็นความจริงมากที่สุด ได้ 5 คะแนน

ถ้าตอบเลข 4 หมายถึง ผู้ตอบ เห็นว่าลักษณะตามข้อกระทงนั้น เป็นความจริงมาก ได้ 4 คะแนน

ถ้าตอบเลข 3 หมายถึง ผู้ตอบ เห็นว่าลักษณะตามข้อกระทงนั้น เป็นความจริงปานกลาง ได้ 3 คะแนน

ถ้าตอบเลข 2 หมายถึง ผู้ตอบ เห็นว่าลักษณะตามข้อกระทงนั้น เป็นความจริงน้อย ได้ 2 คะแนน

ถ้าตอบเลข 1 หมายถึง ผู้ตอบ เห็นว่าลักษณะตามข้อกระทงนั้น ไม่เป็นความจริง ได้ 1 คะแนน

คะแนนรวมของทุก ๆ ข้อ จะเป็นคะแนนมนุษย์สัมพันธ์กับเพื่อนร่วมงานของครู

ความเที่ยงของแบบสอบถามนี้ ผู้วิจัยได้หาค่าความเที่ยงโดยใช้สูตรสัมประสิทธิ์แอลฟาของครอนมาค ศึกษาจากกลุ่มตัวอย่างที่ทดลองใช้จำนวน 125 คน ได้ค่าความเที่ยงทั้งหมดเท่ากับ .806 ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานและความคลาดเคลื่อนมาตรฐานของการวัดเท่ากับ 6.608 และ 2.911 ตามลำดับ และจากกลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัย จำนวน 1,036 คน ได้ค่าความเที่ยงทั้งหมดเท่ากับ .913 ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และความคลาดเคลื่อนมาตรฐานของการวัดเท่ากับ 7.943 และ 2.343 ตามลำดับ

7. แบบวัดทัศนคติ

7.1 แบบวัดทัศนคติต่อวิชาชีพครู ผู้วิจัยได้ใช้ข้อกระทงจากแบบวัดทัศนคติต่อวิชาชีพครู ซึ่ง บุญศรี แสงประเสริฐ ได้สร้างขึ้นในรูปลักษณะของ ซีแมนติก ดิฟเฟอเรนเชียล สเกล (Semantic Differential Scale) จากหนังสือ The Measurement of meaning ของ ออสกุดและคณะ (บุญศรี แสงประเสริฐ 2522) ลักษณะแบบวัด เป็นแบบวัดความความจริงเกี่ยวกับลักษณะของครู ที่มีทัศนคติที่ดีและทัศนคติที่ไม่ดีต่อวิชาชีพครู จำนวน 29 ข้อ คำตอบแบ่งออกเป็น 7 สเกล คือ 1, 2, 3, 4, 5, 6, 7

ตัวอย่าง

	อาชีพครู							
ก้าวหน้า	7	6	5	4	3	2	1	ล้าหลัง

การตรวจให้คะแนน

ซึ่งในแต่ละสเกลสามารถกำหนดน้ำหนักความสำคัญดังนี้

ถ้าตอบเลข 7	แสดงว่าผู้ตอบมีทัศนคติในเรื่องที่ตอบดีที่สุดใน	มีค่าเท่ากับ 7 คะแนน
ถ้าตอบเลข 6	แสดงว่าผู้ตอบมีทัศนคติในเรื่องที่ตอบดีมาก	มีค่าเท่ากับ 6 คะแนน
ถ้าตอบเลข 5	แสดงว่าผู้ตอบมีทัศนคติในเรื่องที่ตอบดี	มีค่าเท่ากับ 5 คะแนน
ถ้าตอบเลข 4	แสดงว่าผู้ตอบไม่แน่ใจ	มีค่าเท่ากับ 4 คะแนน
ถ้าตอบเลข 3	แสดงว่าผู้ตอบมีทัศนคติในเรื่องที่ตอบไม่ค่อยดี	มีค่าเท่ากับ 3 คะแนน
ถ้าตอบเลข 2	แสดงว่าผู้ตอบมีทัศนคติในเรื่องที่ตอบไม่ดี	มีค่าเท่ากับ 2 คะแนน
ถ้าตอบเลข 1	แสดงว่าผู้ตอบมีทัศนคติในเรื่องที่ตอบไม่ดีเลย	มีค่าเท่ากับ 1 คะแนน

คะแนนรวมของทุกข้อจะเป็นคะแนนทัศนคติต่อวิชาชีพครูของครูคนนั้น

ความเที่ยงของแบบวัดชุดนี้ ผู้วิจัยหาความเที่ยงโดยใช้สูตรสัมประสิทธิ์แอลฟาของครอนบาค ศึกษาจากกลุ่มตัวอย่างที่ทดลองใช้ จำนวน 125 คน ได้ค่าความเที่ยงทั้งฉบับเท่ากับ .941 ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานและความคลาดเคลื่อนมาตรฐานของการวัดเท่ากับ 22.100 และ 5.368 ตามลำดับ และจากกลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัยจำนวน 1,036 คน ได้ค่าความเที่ยงทั้งฉบับเท่ากับ .964 ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานและความคลาดเคลื่อนมาตรฐานของการวัดเท่ากับ 24.415 และ 4.632 ตามลำดับ

7.2 แบบวัดทัศนคติคือโรงเรียน ผู้วิจัยได้ใช้ ข้อกระทงจากแบบวัดทัศนคติคือโรงเรียน ซึ่ง พัชรินทร์ จินดาหลวง (2529) ได้สร้างขึ้น

ลักษณะของแบบวัดเป็นแบบมาตราประมาณค่า 5 อันดับ มีจำนวนทั้งหมด 12 ข้อ และให้น้ำหนักของคะแนนดังนี้

ข้อความเชิงนิมมาน ได้แก่ ข้อ 1, 2, 4-7, 9-12 ในแต่ละคำถาม ถ้าตอบเห็นด้วยอย่างยิ่งได้ห้าคะแนน เห็นด้วยได้สี่คะแนน ไม่แน่ใจได้สามคะแนน ไม่เห็นด้วยได้สองคะแนน ไม่เห็นด้วยอย่างยิ่งได้หนึ่งคะแนน

ข้อความเชิงนิเสธ ได้แก่ ข้อ 3, 8 การให้น้ำหนักคะแนน จะให้ตรงข้ามกับข้อความเชิงนิมมาน และคะแนนรวมของทุก ๆ ข้อ จะเป็นคะแนนทัศนคติคือโรงเรียนของครูคนนั้น

ความเที่ยงของแบบวัดนี้ ผู้วิจัยได้หาค่าความเที่ยงโดยใช้สูตรสัมประสิทธิ์แอลฟาของครอนบาค ศึกษาจากกลุ่มตัวอย่างที่ทดลองใช้ จำนวน 125 คน ได้ค่าความเที่ยงทั้งฉบับเท่ากับ .689 ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานและความคลาดเคลื่อนมาตรฐานของการวัดเท่ากับ 5.074 และ 2.830 ตามลำดับ และจากกลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัย จำนวน 1,036 คน ได้ค่าความเที่ยงทั้งฉบับ .919 ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานและความคลาดเคลื่อนมาตรฐานของการวัดเท่ากับ 6.724 และ 1.914 ตามลำดับ

7.3 แบบวัดทัศนคติคือเพื่อนร่วมงาน ผู้วิจัยได้ใช้ ข้อกระทงจากแบบวัดทัศนคติคือเพื่อนร่วมงาน ซึ่ง พัชรินทร์ จินดาหลวง (2529) ได้สร้างขึ้น

ลักษณะของแบบวัดเป็นแบบมาตราประมาณค่า 5 อันดับ มีจำนวนทั้งหมด 12 ข้อ และให้น้ำหนักของคะแนนดังนี้

ข้อความเชิงนิมิต ได้แก่ ข้อ 1-8, 10-12 ในแต่ละข้อคำถาม ถ้าตอบเห็นด้วยอย่างยิ่งได้ห้าคะแนน เห็นด้วยได้สี่คะแนน ไม่แน่ใจได้สามคะแนน ไม่เห็นด้วยได้สองคะแนน ไม่เห็นด้วยอย่างยิ่งได้หนึ่งคะแนน

ข้อความเชิงนิเสธ ได้แก่ ข้อ 9 การให้คะแนนจะให้ตรงกันข้ามกับข้อความเชิงนิมิต และคะแนนรวมของทุก ๆ ข้อ จะเป็นคะแนนทัศนคติต่อเพื่อนร่วมงานของครูคนนั้น

ความเที่ยงของแบบวัดนี้ ผู้วิจัยได้หาค่าความเที่ยง โดยใช้สูตรสัมประสิทธิ์แอลฟาของครอนบาค (Cronbach) ศึกษาจากกลุ่มตัวอย่างที่ทดลองใช้ จำนวน 125 คน ได้ค่าความเที่ยงทั้งฉบับเท่ากับ .874 ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานและความคลาดเคลื่อนมาตรฐานของการวัดเท่ากับ 6.427 และ 2.281 ตามลำดับและจากกลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัย จำนวน 1,036 คน ได้ค่าความเที่ยงทั้งฉบับเท่ากับ .912 ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานและความคลาดเคลื่อนมาตรฐานในการวัดเท่ากับ 6.724 และ 1.995 ตามลำดับ

7.4 แบบวัดทัศนคติต่อชุมชนรอบ ๆ โรงเรียน ผู้วิจัยได้ใช้ข้อกระทงจากแบบวัดทัศนคติต่อชุมชนรอบ ๆ โรงเรียน ซึ่งพัชรินทร์ จินดาหลวง (2529) ได้สร้างขึ้น

ลักษณะของแบบวัดเป็นแบบมาตราประมาณค่า 5 อันดับ มีจำนวนทั้งหมด 9 ข้อ และให้นักศึกษาคะแนนดังนี้

ข้อความเชิงนิมิต ได้แก่ ข้อ 2, 4-9 ในแต่ละข้อคำถาม ถ้าตอบเห็นด้วยอย่างยิ่งได้ห้าคะแนน เห็นด้วยได้สี่คะแนน ไม่แน่ใจได้สามคะแนน ไม่เห็นด้วยได้สองคะแนน ไม่เห็นด้วยอย่างยิ่งได้หนึ่งคะแนน

ข้อความเชิงนิเสธ ได้แก่ ข้อ 1 และ 3 การให้นักศึกษาคะแนนจะให้ตรงกันข้ามกับข้อความเชิงนิมิต และคะแนนรวมของทุก ๆ ข้อ จะเป็นคะแนนทัศนคติต่อชุมชนรอบ ๆ โรงเรียนของครูคนนั้น

ความเที่ยงของแบบวัดนี้ ผู้วิจัยได้หาค่าความเที่ยง โดยใช้สูตรสัมประสิทธิ์แอลฟา ของครอนบาค (Cronbach) ศึกษาจากกลุ่มตัวอย่างที่ทดลองใช้ จำนวน 125 คน ได้ค่าความเที่ยงทั้งฉบับเท่ากับ .669 ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานและความคลาดเคลื่อนมาตรฐานของการวัดเท่ากับ 4.179 และ 2.404 ตามลำดับ และจากกลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัย จำนวน 1,036 คน ได้ค่าความเที่ยงทั้งฉบับเท่ากับ .755 ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานและความคลาดเคลื่อนมาตรฐานของการวัดเท่ากับ 4.279 และ 2.118 ตามลำดับ

8. แบบสอบถามบุคลิกภาพของผู้บริหารโรงเรียน ผู้วิจัยได้ใช้ ข้อกระทรงจากแบบวัดบุคลิกภาพของครูใหญ่ ซึ่ง พัทธรินทร์ จินดาหลวง (2529) ได้อาศัยแนวคิดและปรับปรุงจากแบบวัดบุคลิกภาพของผู้บริหารและพฤติกรรมทางการบริหาร ที่ ปราโมทย์ เศษอัมพร ได้แปลมาจากแบบวัดบุคลิกภาพของ ลีโอนาร์ด วี กอร์ดอน (Leonard V. Gordon) คือ แบบวัดลักษณะบุคลิกภาพของบุคคลทั่วไปใน 4 ด้าน คือด้านลักษณะการมีอำนาจอิทธิพล (Ascendancy) ด้านลักษณะความรับผิดชอบ (Responsibility) ด้านลักษณะความมั่นคงทางอารมณ์ (Emotional Stability) และด้านลักษณะการเข้าสังคม (Sociability) ซึ่งได้ใช้อย่างกว้างขวางในทางการศึกษา (ปราโมทย์ เศษอัมพร 2522) ลักษณะของแบบสอบถามเป็นข้อความเกี่ยวกับลักษณะพฤติกรรมส่วนตัว 4 ลักษณะข้อสอบ คือ ลักษณะการมีอำนาจอิทธิพล (Ascendancy: A) ลักษณะความรับผิดชอบ (Responsibility: R) ลักษณะความมั่นคงทางอารมณ์ (Emotional Stability: E) และลักษณะการเข้าสังคม (Sociability: S) แต่ละข้อที่มีการยอมรับเท่ากัน แต่ต่างกันในด้านลักษณะพฤติกรรมมากที่สุด และน้อยที่สุด เพียง 2 ลักษณะ ใน 4 ลักษณะ แบบสอบถามชุดนี้ มี 18 ข้อ ซึ่งในแต่ละข้อ มีลักษณะพฤติกรรมของบุคลิกภาพ ทั้ง 4 ลักษณะ และแยกคะแนนของแต่ละลักษณะบุคลิกภาพ เป็นคะแนนของด้านดังต่อไปนี้

- 8.1 ด้านลักษณะการมีอำนาจอิทธิพล
- 8.2 ด้านลักษณะความรับผิดชอบ
- 8.3 ด้านลักษณะความมั่นคงทางอารมณ์
- 8.4 ด้านลักษณะการเข้าสังคม

การตรวจให้คะแนน จากบุคลิกภาพของผู้บริหารโรงเรียน ในข้อคำถามทั้ง 18 ข้อ ซึ่งในแต่ละข้อจะมีข้อความลักษณะพฤติกรรม 4 ลักษณะ (trait) ให้ผู้ตอบเลือกเพียง 2 ลักษณะ แล้วเขียนตอบว่าลักษณะใดใน 4 ลักษณะนั้นเป็นพฤติกรรมที่มีความดีหรือผู้บริหารโรงเรียนปฏิบัติจริงมากที่สุด และน้อยที่สุด แต่ละข้อจะมีคะแนนได้ตั้งแต่ 0, 1, 2 คะแนนของแต่ละบุคลิกภาพทั้ง 4 ด้าน การตรวจให้คะแนนนั้นใช้คีย์ (Key) ที่คัดลอกจากคีย์ของแบบวัดบุคลิกภาพ กอร์ดอน เพอร์ซันนอล โปรไฟล์ (Gordon Personal Profiles) ของลีโอนาร์ด วี กอร์ดอน (Leonard V. Gordon) ซึ่งพิจารณาการให้คะแนนจากคู่มือ (Manual) ของแบบสอบถามนี้ คะแนนแต่ละบุคลิกภาพจะมีคะแนนเต็ม 36 คะแนน และคะแนนรวมของทุกข้อของแต่ละบุคลิกภาพจะเป็นคะแนนด้านลักษณะการมีอำนาจอิทธิพล (Ascendancy) ด้านลักษณะ

ความรับผิดชอบ (Responsibility) ด้านลักษณะความมั่นคงทางอารมณ์ (Emotional Stability) และด้านลักษณะการเข้าสังคม (Sociability) ของผู้บริหารโรงเรียน ความรู้ของครูคนนั้น

ความเที่ยงของแบบสอบถามนี้ผู้วิจัยได้หาค่าความเที่ยงโดยใช้สูตรสัมประสิทธิ์แอลฟา ของ ครอนบาค (Cronbach) ศึกษาจากกลุ่มตัวอย่างที่ทดลองใช้ จำนวน 125 คน และจากกลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัย จำนวน 1,036 คน ได้ค่าความเที่ยง ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานและความคลาดเคลื่อนมาตรฐานของการวัด ดังแสดงไว้ในตารางที่ 4

ตารางที่ 4 ค่าความเที่ยง ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และความคลาดเคลื่อนมาตรฐานของการวัดแบบสอบถามบุคลิกภาพของผู้บริหารโรงเรียนทั้ง 4 ลักษณะ

ลักษณะบุคลิกภาพ	กลุ่มตัวอย่างที่ทดลองใช้			กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัย		
	r_{tt}	S.D.	SE _{meas.}	r_{tt}	S.D.	SE _{meas.}
1. ด้านการมีอำนาจอิทธิพล	.741	4.841	2.464	.797	5.847	2.634
2. ด้านความรับผิดชอบ	.816	5.157	2.212	.877	6.856	2.404
3. ด้านความมั่นคงทางอารมณ์	.753	4.710	2.341	.879	7.406	2.576
4. ด้านการเข้าสังคม	.670	3.925	2.255	.733	4.821	2.491

9. แบบสอบถามช่วยในการปฏิบัติงานของครู ผู้วิจัยได้ใช้ ข้อกระทงจากแบบสอบถามช่วยในการปฏิบัติงานของครู ซึ่ง พัชรินทร์ จินดาหลวง (2529) ได้อาศัยแนวคิดและปรับปรุงข้อกระทงบางข้อ จากแบบสอบถามช่วยของครู ณรงค์ รณชัยกุล (2517) ได้สร้างขึ้น โดยอาศัยแนวคิดและปรับปรุงมาจากแบบสอบถามช่วยของครู จาก The Perdue Teacher Marale Inventory

ลักษณะของแบบสอบถามช่วยของครู เป็นแบบ Summated Rating Scale แต่ละข้อมี 5 ช่องด้วยกัน คือ มากที่สุด มาก ปานกลาง น้อย น้อยที่สุด จำนวน 56 ข้อ เป็นข้อความเชิงนิมิต 52 ข้อ และข้อความเชิงนิเสธ 4 ข้อ ข้อความเชิงนิมิต ได้แก่ 1-7, 9-44, 46-48, 50, 52-56 ให้นำหน้าของคะแนนดังนี้ ถ้าตอบมากที่สุดได้ห้าคะแนน มากได้สี่คะแนน ปานกลางได้สามคะแนน น้อยได้สองคะแนน และน้อยที่สุดได้หนึ่งคะแนน

ข้อความเชิงนิเสธ ได้แก่ ข้อ 8, 45, 49, 51 การให้น้ำหนักของคะแนน จะให้ตรงกันข้ามกับข้อความเชิงนิเสธ และคะแนนรวมของทุก ๆ ข้อของแบบสอบถามนี้ จะเป็น คะแนนขวัญในการปฏิบัติงานของครูคนนั้น

ความเที่ยงของแบบสอบถามนี้ ผู้วิจัยได้หาค่าความเที่ยงโดยใช้สูตรสัมประสิทธิ์แอลฟา ของครอนบาค ศึกษาจากกลุ่มตัวอย่างทดลองใช้ จำนวน 125 คน ได้ค่าความเที่ยงทั้งหมด เท่ากับ .951 ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานและความคลาดเคลื่อนมาตรฐานของการวัด เท่ากับ 25.041 และ 5.543 ตามลำดับ และจากกลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัย จำนวน 1,036 คน ได้ค่าความเที่ยงทั้งหมด เท่ากับ .946 ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานและความคลาดเคลื่อนมาตรฐานของการวัด เท่ากับ 23.519 และ 5.465 ตามลำดับ

ข้อกระทงของแบบสอบถามที่ผู้วิจัยสร้างเองได้แก่ แบบสอบถามสถานภาพส่วนตัวของครู แบบสอบถามสภาพแวดล้อมภายนอกโรงเรียน ด้านความปลอดภัยในชุมชน แบบสอบถามสภาพการปฏิบัติงาน แบบสอบถามความพอใจในนักเรียน เพื่อให้ได้เครื่องมือที่ดี สอดคล้องกับสมมติฐานและวัตถุประสงค์ของการวิจัย ผู้วิจัยได้นำแบบสอบถามนี้ให้อาจารย์ที่ปรึกษาช่วยตรวจแก้ไขปรับปรุง แล้วให้ผู้ทรงคุณวุฒิ จำนวน 13 ท่าน ช่วยตรวจโครงสร้างและเนื้อเรื่อง ซึ่งเป็นการตรวจสอบความตรงตามเนื้อเรื่อง (Content Validity) แล้วนำมาพิจารณาแก้ไขปรับปรุงตามข้อเสนอแนะนั้น ๆ

นำแบบสอบถามทั้งหมดไปทดลองใช้กับครูมัธยมศึกษาสังกัดกรมสามัญศึกษา ในภาคกลาง กรุงเทพมหานคร และภาคใต้ จำนวน 125 คน แล้วนำเอาแบบสอบถามที่คอมได้ ถูกต้องสมบูรณ์มาคำนวณหาค่าความเที่ยงของแบบสอบถามโดยใช้โปรแกรมคอมพิวเตอร์สำเร็จรูป SPSS-x โดยใช้สูตรสัมประสิทธิ์แอลฟา ($\alpha = \text{coefficient}$) ซึ่งพัฒนาโดยครอนบาค

การเก็บรวบรวมข้อมูล

ผู้วิจัยดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูล โดยมีขั้นตอนดังต่อไปนี้

1. ทำหนังสือขอความร่วมมือในการตอบแบบสอบถามจากอธิบดี กรมสามัญศึกษา กระทรวงศึกษาธิการ
2. ส่งแบบสอบถาม โดยมีหนังสือขอความร่วมมือในการตอบแบบสอบถามจากอธิบดี กรมสามัญศึกษา โดยส่งแบบสอบถามทางไปรษณีย์ไปยังกลุ่มตัวอย่าง โดยติดแสตมป์ พร้อมชื่อที่อยู่

ของผู้วิจัยที่ด้านหลังของแบบสอบถาม เพื่อให้ผู้ตอบส่งคืนทางไปรษณีย์เช่นกัน จำนวนแบบสอบถามที่ส่งไปทั้งสิ้น 1,375 ฉบับ เริ่มตั้งแต่วันที่ 26 กุมภาพันธ์ 2530 หลังจากนั้นในวันที่ 16 มีนาคม 2530 ได้ส่งจดหมายตามครั้งที่ 1 และในวันที่ 1 เมษายน 2530 ได้ส่งจดหมายตามเป็นครั้งที่ 2 รวมระยะเวลาเก็บรวบรวมข้อมูลตั้งแต่วันที่ 26 กุมภาพันธ์ 2530 ถึงวันที่ 20 เมษายน 2530 เป็นเวลาประมาณ 54 วัน ได้แบบสอบถามที่ส่งกลับคืนมาจำนวน 1,056 ฉบับ

3. ตรวจสอบแบบสอบถามที่ได้รับมาคัดเลือกเอาเฉพาะฉบับที่ตอบได้ถูกต้องสมบูรณ์จำนวนทั้งหมด 1,036 ฉบับ มาตรวจให้คะแนนตามเกณฑ์ที่กำหนดไว้ แล้วนำข้อมูลมาบันทึกลงในแบบลงรหัส (Coding Form)

4. นำข้อมูลที่ได้จากข้อ 3 มาวิเคราะห์ด้วยโปรแกรมคอมพิวเตอร์สำเร็จรูป SPSS-x

การวิเคราะห์ข้อมูล

ผู้วิจัยนำข้อมูลที่เก็บรวบรวมได้จากกลุ่มตัวอย่างมาวิเคราะห์ ตามระเบียบวิธีสถิติ โดยใช้เทคนิคการวิเคราะห์เส้นทาง (Path Analysis) ผู้วิจัยวิเคราะห์โดยใช้โปรแกรมคอมพิวเตอร์สำเร็จรูป SPSS-x (Statistical Package for the Social Sciences) ที่สถาบันคอมพิวเตอร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

การวิเคราะห์เส้นทาง (Path Analysis) จะดำเนินเป็นขั้นตอนดังนี้

1. คำนวณหาค่าสัมประสิทธิ์เส้นทาง (Path Coefficients) ตามรูปแบบที่เสนอ ในรูปของสมมติฐาน ซึ่งทำได้โดยการหาสมการถดถอยพหุคูณ (Multiple Regression) ตามรูปแบบที่กำหนดไว้ ค่าสัมประสิทธิ์ถดถอยมาตรฐาน (Standardized Regression Coefficient หรือค่า Beta weight) ที่ได้จากสมการต่าง ๆ คือ ค่าสัมประสิทธิ์เส้นทาง (สัญลักษณ์ คือ P_{jk}) ของรูปแบบ

2. ศึกษาและพิจารณาความหมายของค่าสัมประสิทธิ์เส้นทาง โดยพิจารณาจากนัยสำคัญของค่าสัมประสิทธิ์เส้นทาง ซึ่งในการพิจารณา พิจารณาความสัมพันธ์ระหว่างค่านัยสำคัญทางสถิติ (Statistical Significant) และค่านัยสำคัญทางปฏิบัติ (Practical Significant) สำหรับค่านัยสำคัญทางปฏิบัติใช้นค่า P_{jk} ที่ต่ำกว่า 0.05 ถือว่าไร้ความหมาย (Kerlinger and Pedhazur 1973: 318) จึงให้ตัดเส้นทางนั้นทิ้งไป ซึ่งจะเป็นการปรับปรุงรูปแบบให้เหมาะสม ทำให้ได้รูปแบบที่กระชับ (Parsimonious Model)

3. คำนวณค่าสัมประสิทธิ์เส้นทาง (Path Coefficients) ตามรูปแบบของเส้นทางที่ปรับปรุงใหม่ หลังจากตัดเส้นทางที่ไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ และนัยสำคัญทางปฏิบัติออกไป

4. คำนวณค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์จากรูปแบบ (Reproduced Correlations) ตามรูปแบบของเส้นทางที่ปรับปรุงใหม่ (ตัวอย่างภาคผนวก ก)

5. นำค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ที่คำนวณได้จากข้อ 4 เปรียบเทียบกับค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ที่ปรากฏ (observed correlation) ซึ่งคำนวณได้จากสหสัมพันธ์แบบ Pearson เพื่อศึกษาถึงความสอดคล้องของรูปแบบที่กำหนดขึ้นกับข้อมูลเชิงประจักษ์ ซึ่งถ้าค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ที่ได้ใกล้เคียงกันมาก รูปแบบนี้จะมีความสอดคล้องกับข้อมูลเชิงประจักษ์ในระดับสูง (Blalock 1964: 75 อ้างถึงในสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ 2526: 111) ในการวิจัยครั้งนี้ผู้วิจัยได้ใช้ค่า .05 เป็นเกณฑ์ทดสอบความแตกต่างระหว่างค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ (ปุระชัย เบียมสมบูรณ์ 2527: 97)

6. คำนวณค่าสัมประสิทธิ์ แยกส่วนค่าสหสัมพันธ์ (Decomposition of Correlation) ระหว่างตัวแปรสาเหตุ และตัวแปรผล ออกเป็น 2 ส่วน คือ ผลทางตรง (Direct Effect) และผลทางอ้อม (Indirect effect)

7. คำนวณค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ทั้งหมดผลรวม (Total Effect) ระหว่างตัวแปรสาเหตุ และตัวแปรผล ที่ร่วมกันส่งผลต่อขวัญในการปฏิบัติงานของครู

ซึ่งการคำนวณในข้อ 6 และ ข้อ 7 คำนวณโดยใช้วิธีคันแคน (Duncan 1966: 1-16) อ้างถึงใน นงราม เศรษฐพานิช 2526: 7-12)

ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย